

Barcelona 16 de març de 1923

La Quella de la Torratxa

Any XLVI Número 2297 15 cèntims — Atrassats, 30

SANT JOSEP

El sant més bona persona i més barceloní. Sembla estrany, oi?

Oh, turment!

Que és trist passar els dies amb ira i les nits sense descans perquè atormenta el dolor del reuma, d'una neuràlgia, d'un cop rebut, o d'una caiguda, o d'una contusió o torçada!

Tan senzilla cosa com és treure's tot el dolor en un moment aplicant a la part dolorida el gran remei mundial

LINIMENT DE SLOAN

que penetra sense massatge i és sempre eficaç!

EL VENEN TOTS ELS APOTECARIS

MATA DOLORS

Liniment de Sloan

Acaba de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMÀ

Demaneu-lo avui mateix S'enviaⁿ gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'enviï certificat, enviï 30 cèntims en segells)

L'estàtua de Colón ilumina Barcelona. Naturalment com que la làmpara es

VULCOAN 1/2 WATT

La trobarà a la

Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

Soler i Torra Germans

BANQUERS

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilitem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

REBUDES

les

novetats

d'entre temps i

d'istiu

1923

Exposició permanent de les últimes novetats

Trajos a mida des de 115 pessetes

Gabardines » » 75 »

Immens assortit en gèneres del País i anglesos

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Treballs comercials de totes

classes : Revistes : Catàlegs

Edicions especials de luxe

Talonaris : Factures, etc., etc.

Olm, 8 : Telèfon 4115 : Barcelona

EL REGALO DE LA REFORMA

de **EMILIO SALA**

Especialidad en artículos de Foot Ball y escudos para nuevos Clubs

Existencias en todos los útiles para todos los Clubs

Camisa percal.	4'50	Calzoncillos finos	2'60
» Sport	4'50	Camisa Sra. bordada.	2'75
» Blanca	7'00	Pantalón » liso	2'00
» Tejido.	3'25	Enaguas »	4'25
Calzoncillos curado	2'60	Cubrecorsés.	1'50
» azules	2'25	Chambras	1'50
		Pantalón niño lana	3'00

Gran Vía Layetana (frente calle Condal) BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

MAL DE CIUTAT

Hem tingut uns dies negres. Hem vist una vaga general. Hem percebut velles engúnies. I hem tornat a escoltar an els que criden el mal temps, les eternes compassions per Barcelona, com si estigués destinada a ésser una nova Jerusalem.

Aquestes coses que passen no són, realment, molt reconfortadores, i també se'ns ha posat un nus al coll i al cor, pensant en la sort de Barcelona, però ens hem decidit a treure optimisme del pessimisme, i hem recordat als nostres amics que Bocacci va fer els seus contes del *Decamerón*, precisament per a distreure's i distreure a les seves amistats de les engúnies d'una epidèmia, i que els francesos, seguint el prec d'En Gambetta, no parlaren mai de l'Alsàcia-Lorena, però en pensaven sempre per a rescatar-la. Així, nosaltres, no hem d'escampar els nostres mals, sinó pensar en gurir-los. No hem de parlar massa dels nostres drames, però n'hem de pensar sempre.

Anys enrera, quan les bombes, pensàrem en una persecució implacable i misteriosa. N'hi havia que creien en l'odi de ciutats rivals, o de pobles enemics. Allò va passar, i els dos mil pisos per a llogar avui són els dos mil pisos que'ns manquen. Després vingueren els trasbalsos socials, i amb els trasbalsos el pressentiment de la catàstrofe. Cap fàbrica, cap fundició, cap indústria estava segura a Barcelona, i tots els senyors «Puig Hermanos» se'n anaven, escampant-se per altres terres, fugint de vagues, de vuit hores, d'imposicions i de jornals grossos. Ja veiem com se repartien per Espanya la nostra hisenda, no restant-nos més que quatre telers arcaics i quatre botigues detallistes. Era una mena de 1714 industrial. I avui tot resta igual, i lo únic que hem escampat per Espanya és el virus de la nostra violència.

A les ciutats els hi passa com als personatges de *El Conde de Montecristo*. Mentre foren pobres, mentre tots eren treballadors, mentre no arribaren ni al luxe, ni al poder, no'ls va passar res, però aconseguïen riqueses i honors i aleshores pateixen els mals que'ls hi envien el Destí i l'Edmond Dantès. Però la ciutat és, ademés, una força que pateix per la seva força. Abans les guerres civils les patien els pobles de la muntanya i les viles del pla. Les ciutats restaven al marge de la guerra. Ara els pobles de la muntanya i les viles del pla resten tranquils i pateixen les ciutats les petites guerres civils. Són fortes i són riques, i sofreixen les crisis de plenitud.

No'ns planyem. Els homes forts són els que no hi creuen amb les seves malalties. En canvi, els febles se converteixen en malalts crònics. Tot, doncs, consisteix en buscar una base d'optimisme o de pessimisme. El Dr. Pangloss era una força, malgrat les burles d'En Voltaire.

PARADOX

Els remors

Un escriptor francès ha recopilat en un llibre totes les fantasies que circularen durant la guerra. Històries de grans espionatges, de traidors, de desembarc de soldats russos, d'arribada de tropes japoneses... La premsa les acollia i fins sortien persones que afirmaven: —Jo ho he vist.

D'aquests dies tristos se podria fer, també, si no un llibre, una recopilació de remors truculents. Sortíem de casa i ja ens deien un número de morts. Després eren els tiroteigs, els assalts, els atemptats... Després, el molt enterat i el badoc ens asseguraven que, res, feia una hora hi havia hagut qualsevol succeïssim greu. —Jo ho he vist— deia també algú.

En un centre se feu una prova curiosa d'aquests remors. N'inventaren un. S'havia de fer córrer que al Saló de Sant Joan, davant del Palau de Justícia, hi havia hagut un mort. Això era al migdia del dimarts, dia de la vaga, i els inventors del remor foren tres.

—Hi ha hagut un mort al Saló de Sant Joan— digueren al primer que trobaren.

Ja estava llençat. Ja corria. A la tarda, uns amics ja els varen assegurar que hi havia hagut un mort al Saló de Sant Joan. A la nit se tornaren a trobar.

—An a mi m'ho han dit a casa que hi havia hagut un mort al Saló de Sant Joan.

—An a mi, a l'oficina.

—An a mi, al cafè.

Amb vuit hores, el remor inventat a posta, tot prenent vermut, havia donat la volta a la ciutat.

Informacions

A un amic nostre que's trobava a París el dia de l'atemptat contra En Seguí, li hem preguntat com se va enterar de la nova.

—Ho vaig llegir a *Le Temps*, que és diari del vespre, malgrat la seva densitat.

—I a quina hora?

—A les nou.

—No és possible. L'atemptat fou a un quart de vuit.

—Doncs a les nou *Le Temps* ho portava.

En una hora i tres quarts havia estat tramesa a París la nova, una agència l'havia recollida, i després de treure còpies, repartida an els diaris. Després fou portada a la linotip, estereotipada, corretgida, editada i repartida. Tot en dues hores menys un quart.

—I an aquí?—ens preguntà l'amic.

—An aquí no la portà cap diari de la nit. Cap diari, tampoc, feu una edició extraordinària i tinguerem que esperar a l'endemà per a llegir-la.

—Quina premsa!

—Figura't que a les onze, el director d'un diari de la nit telefonava a un altre diari per a saber si era veritat lo que a París sabien feia dues hores.

Això no és viure

Creguin, senyors, que soc la criatura més desgraciada que hi ha a la terra.

Això de criatura és un dir, puig tinc 30 anys. He dit criatura com podria haver dit home.

El meu viure no és viure; és un disgust continuat. Estic constantment inquiet, nirviós, irritat, fastiguejat o desesperat, pensant uns cops en el suïcidi i altres cops en l'homicidi.

Saben perquè tinc aquest mal viure? Ja els ho diré: perquè soc massa estimat. La meva dona m'estima amb deliri, i com que m'estima tant, està gelosa.

No's pensin que amb això queda tot dit. De pans i de coques n'hi ha de moltes maneres i de dones geloses també. La meva és furiosament gelosa; salvatjament gelosa. Jo no'n conec altre com ella.

Els gelos són sempre infundats. Si una dona està gelosa pensant que el marit l'enganya i realment l'enganya, de les seves lamentacions no s'en poden dir gelos: són la natural queixa de l'agravi rebut.

Es increïble fins a quines exageracions els gelos porten a la meva dona.

Se'm planta al davant tota airada.

—Que has anat a fer-hi a la cuina?...

—Jo a la cuina? Si no hi he entrat.

—Doncs, jo he sentit que la porta de la cuina grinyolava...

—Si grinyolava deu ésser que li han trepitjat la cua.

—Graciós!...

Calla, però no es queda convençuda.

M'estic a un extrem del menjador llegint el diari i al extrem més oposat hi ha la dida que fa bacaines amb la nena a la falda.

La meva dona ve pel passadis corrent corrent com si passés quelcom de greu i a la porta del menjador s'atura...

—Que feies petons a la nena tu ara?...

—Que no ho veus que n'estic a un kilometre de distància.

—Be he sentit remor de petons...

—Lo que deus haver sentit és cantar les granotes del surtidor.

—Com que tu tens la gràcia de fer sempre petons a la nena mentre mama...

—Doncs ara mama i no n'hi faig: ja ho veus.

Sembla que se'n va però queda a l'aguait.

Molts cops, pels seus gelos fa que m'adoni dels atractius d'altres dones, que sinó em passarien desapercebuts.

Som al teatre. Jo estic ensimismat pensant amb una Junta a la que dec assistir l'endemà en la que hi haurà baralles perquè hi ha interesos de per mig.

Tot plegat diu la meva dona:

—No te la miris més, home; no te la miris més que ja ho sabem que és maca.

—Qui?

—...Qui...! Aquesta rossa del primer palco.

—Ni me'n havia adonat.

—Es clar: com ets tan curt de vista per certes coses....

Un ha de callar o l'ha de matar.

Perquè per molt que s'estimi a la dona, amb aquests rampells de gelosia acaba per perdre la paciència.

J. M.

Nova professió

A Barcelona, la ciutat meravellosa per excel·lència, s'ha descobert una nova professió. Aquesta professió és una nova càrrega per al teatre. Fins avui vivíem del teatre, que és tan lleig com viure d'una dona, autors, empresaris, còmics, crítiques...

Avui en viu, ademés, l'espectador professional. L'ofici d'espectador professional consisteix en cobrar una quantitat més o menys crescuda, per a anar al teatre. Així es consegueix que als pocs espectadors aficionats que hi van pagant no els hi entri tristesa al veure la sala buida. L'espectador professional cobra

MARIA CONESA, QUE TRIOMFA AL «NOVEDADES».

Diuen que és milionària. Nosaltres ja sabem en que consisteix la seva fortuna: en gràcia, en simpatia, en gentilesa...

un sou mínim de set pessetes trenta cèntims. En funcions extraordinàries aquest sou puja a deu pessetes. En nits de debut o beneficis, quan s'han de tirar flors, coloms i altres rtensilis a l'escenari, ademés de les deu pessetes hi ha un cinquanta per cent.

Nosaltres ens hem enterat de tot això—que, naturalment, es porta amb molta reserva—per un diàleg de dues dones al tramvia.

—Que no ho sap?—deia l'una a l'altra—el meu fill s'ha dedicat al teatre.

—S'ha fet còmic?

—No: s'ha fet espectador.

Atracció de Forasters

Perquè no intenta la Societat d'Atracció de Forasters, en combinació amb l'Agència Coock, servir-se de tot això que passa a Barcelona, explotar-ho?

Tots aquests anglesos neurastènics i estrafalaris que han ridiculitzat a les revistes, viatgen buscant els llocs de més perill, els més salvatges, les emocions violentes per a curar la seva neurastènia.

Doncs, bé: avui al món no hi ha lloc més salvatge, més feréstec, més incivilitzat, que Barcelona. Ni els pells roges caçadors de cabelleres a l'Amèrica del Nord, ni els menjadors de carn humana a l'Àfrica central poden competir en salvatgisme amb els barcelonins.

Aquí es mata més que a la batalla del Marne. Es roba més que en una comèdia d'apatxes. Es caça a

l'home en ple dia i no davant dels nassos de la policia perquè la policia sempre és lluny, tan lluny que's perd de vista. Hi han bombes, stars, razzies, assalts, batalles campals, morts, ferits.

Però de tot això l'estranger no se'n entera. I és llàstima. Barcelona per comptes de dordre's de lo que està passant, s'en hauria d'alegrar i fer-ne la mateixa propaganda que fa, per exemple, de la fira de mostres.

Les flors i la sang

Unes dones han comprat unes braçades de flors, se les han posat als braços com les mares hi posen els seus fills, i així les han dut fins al carrer del crim. Al mig del carrer, com una altra flor, hi havia una taca de sang, sang del jove que caigué mort per les pistoles de l'odi, de la burgesia i de l'ordre. Aquestes dones han cobert la sang de flors. Quin gest més hermos, més digne! Es un gest que esborrona i ompla els ulls de llàgrimes.

Un poble que té dones així és el poble més gran de la terra.

Consol

La vida de la dona del recaudador de contribucions estava plena de pesars. Era una dona que si bé reunia tots els atractius corporals, tenia la dissort de que no en posseís cap de facial. Era lleïja, afrosament lletja, i, com és natural, dotada d'un insoportable mal humor.

I això, la veritat, és una cosa doblement inaguantable, doblement irritant, i doblement apropiat per a aixecar rialletes mofetes entre els veïns de Mubí, orgulloso de les belleses més o menys acceptables que florien la vila.

La lletgesa d'una sempre és passatgera si la desvaneix la intensitat d'una simpatia xopa d'humilitat. Qui no s'enutja davant d'un bulldoc lleig i malcarat?

Així li passava a la recaudadora de X... que s'enlairava fins el pinacle de la rabiola quan veia que el seu propi espòs es tornava roig quan la mirava. Per a refrenar les bromes intencionades i les murmuracions que conspiraven contra la serietat, resolgué escriure a la seva mare, convençuda de trobar amb ella un consol.

El dia que la sogra arribà, fou missatgera d'un atac de catalèpsia per a ofrenar al seu fill. Aquest se'n alegrà car era la única manera d'evitar noves sofocacions, car de llavors ençà la figura grollera i barbatejada ja no era la seva esposa.

La mare que parí a la seva muller era tan o més ridícula i incitadora a la rialla; ademés, i per acabar de disfressar-la, tenia de pretensió criminal de creu-

re's una beutat. Dintre les bèsties d'un parc zoològic encara s'ho podia pensar així, però els veïns de Mubí no eren tan tarots.

Tant i tant feu riure i plorar de gust, que no trigà gaire a donar-se'n compte. Llavors, encarant-se amb sa filla l'apostrofà així:

— Mala filla! Per això m'has fet venir? No veus que sóc la riota d'aquest poblet antiestètic?

— Tot el que vulgui, però ja estava cansada d'ésser la més lletja del poble i és just que tot autor rebi la crítica de la seva obra.

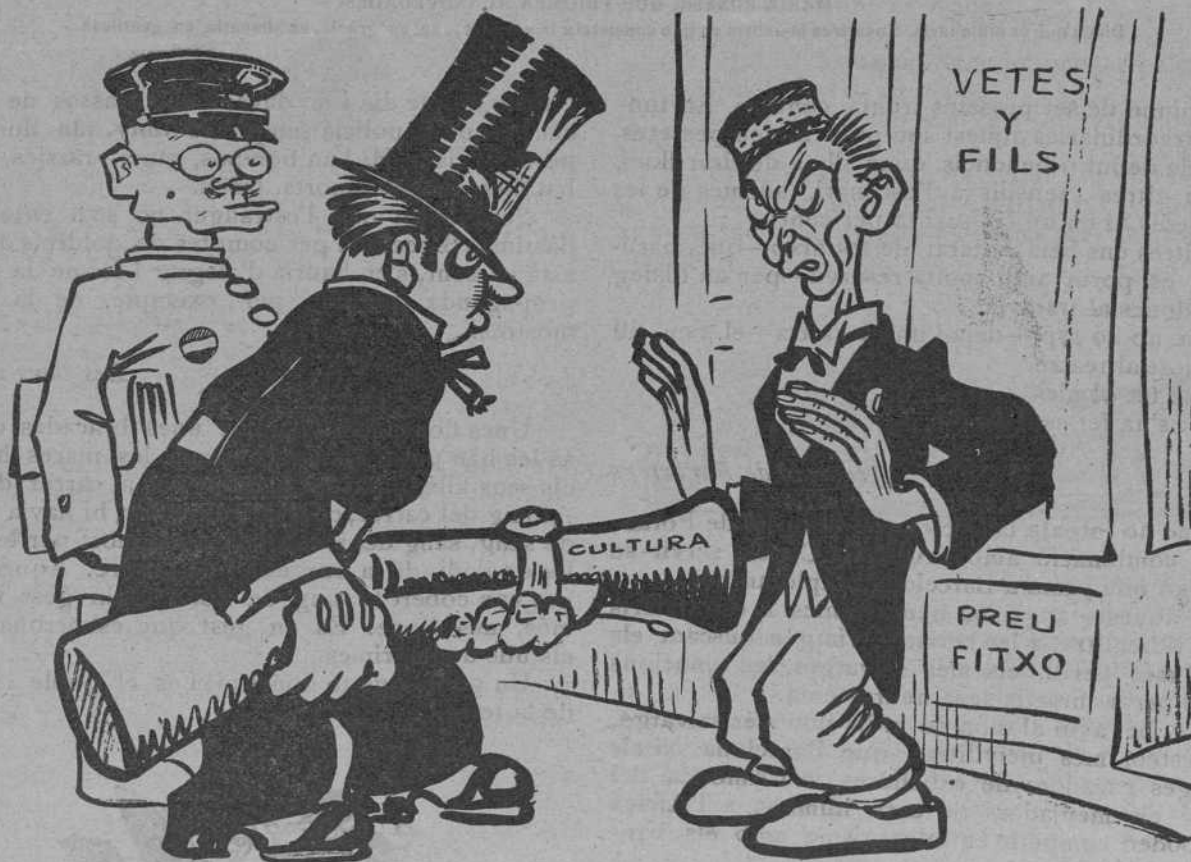
FERRAN D'EGARA

El nuevo glosario: Poussin y el Greco, d'Eugeni d'Ors. Caro Raggio, edit. Madrid, 5 pessetes.—Ve't aquí un nou volum d'En «Xenius». Inquiet, elàstic, elegant, subtil, moderníssim. Un nou volum d'En «Xenius» és sempre, naturalment, interessant. Fins quan ens enganya, és a dir, fins quan fa broma, que és moltes vegades, se'n riu moltes vegades.

Això dóna lloc a una cosa molt graciosa: la majoria dels seus admiradors, dels seus adeptes, es prenen en seriò les rialletes del mestre i és per això, per lo que ell diu fent broma, que l'admiren.

El seu últim llibre són unes subtils i elegants notes d'art molt agradables de llegir.

A l'Ajuntament tenen una Comissió de Cultura, saben perquè? Per a cobrar amb cultura els impostos.

EL BON MALALT

— Em moro, però no'us'entristiu... La vida és tan cara!

ALTRES LLIBRES I REVISTES REBUTS

El pa i la política, revista en un acte i tres quadres, en vers i prosa, original de Joaquim Selva.

La Tramontane, revue mensuelle de régionalisme, art et littérature. Perpignan.

Observaciones de un andariego en Panamá, per J. M. Blazquez de Pedro. Panamá.—Es tracta d'un llibre on l'autor ha recollit unes quantes cròniques. Cròniques escrites amb facilitat, certa elegància i, sobre tot, bonhomia. Més que una obra literària, és l'obra d'un home bo. Llàstima que visqui tan lluny.

Vida Catalana, revista, editada amb gust impecable, que a l'Havana dirigeix En Pere Boquet.

España, número 357, amb originals de Gabriel Alomar, Salvador Albert, César Falcón, Corpus Barga, Claudi de la Torre, Ramon Armada, Antoni Espina, Paul Colín, Guillerme de Torre, E. Díez-Canedo i altres.

Blanco y Negro.

Nuevo Mundo.

Revista Catalana de Musica.—Número I, amb el següent sumari: Conceptes d'art: F. Monpou.—Consideracions sobre la tècnica pianística: A. Ribó.—«Boris Godunow»: Josep M. Pagès.—La catalanitat musical: L. Barberà i A. Grau.—Els organistes i la música d'orgue a Catalunya en els segles XVII i XVIII: H. Anglés, i altres treballs i notícies interessants.

El Debate, asquerós paper reaccionari aconsella al govern que enviï a Barcelona a l'Arlegui i a En Martínez Anido.

Encara no en tenim prou de sang?

L'automòbil

L'automòbil no és cap màquina; és un animal que menja, beu i mor.

Quan li manca essència, es desmaia i això prova que l'automòbil és un ser vivent, sensitiu i organitzat.

El cos de l'automòbil comprèn tres parts principals: el cap el tronc i els membres. El cap, es diferencia del de l'elefant per la trompa que la té molt més petita i pels ulls molt més grans. El motor és l'òrgan essencial de l'automòbil quin cos es compona únicament de l'estómac. Es carnívor i es nutreix de sers vivents d'una raça particular que se'n diu persones.

El neumàtic s'assembla amb l'home polític. L'home polític és un neumàtic de vent voltat de carn, i el neumàtic és una mica de vent voltat de cautxú. L'home polític es desinfla i el neumàtic també. Llavors vé la mort segura provinent d'una neumonia.

L'automòbil serveix per a fer malbé les carreteres, per a fer pols i per a aixafar gossos.

Com a mitjà de destrucció pot rivalitzar amb els tramvies. Mata més poca gent, però com que hi ha més automòbils el resultat és el mateix.

Sortosament és del gènere masculí, car veient-lo tan capriciós hom pensa amb lo que passaria si fos del gènere femení.

UN

Salvador Seguí (a) Noi del Sucre
líder del Sindicalisme, assassinat el passat dissabte

Francisco Comas (a) Peronas
que acompanyava al «Noi del Sucre» i ha resultat també mort

RELATIVITZANT

El pas per Espanya del nostre col·lega, en física i en matemàtiques, l'estudiós doctor Einstein amb la seva teoria de la relativitat, ha portat tanta discussió entre els savis que ens dediquem al ram de les ciències exactes, o quasi exactes, o un bon tros exactes, que ha remogut tots els fonaments dels que en tenim i dels que no en tenen.

La confusió, més que per res, és perquè no s'ha explicat clar lo que és la seva teoria, i això és lo que volem fer nosaltres.

Ja sabem lo que és A i lo que és B i ja sabem lo que és llum i lo que és espai, doncs l'espai respecte de la llum és com la llum respecte a la A i la A respecte a la B. La llum conserva la massa i la massa conserva l'energia mentre l'energia es conservi.

$$\times 2 + 2 i = \eta 2$$

Venen a ésser la trajectòria de les coses que tenen moviment, o més ben dit acceleració, i l'acceleració és més o menys ràpida segons el grau de velocitat, i d'això fins a la dinàmica, i tant com de la X, que multiplicat pel coeficient ens donarà el resultat H d'una manera relativa.

Si ens fem càrrec de les equacions que havia trobat En Zorenz i apartem els cossos de les formes sien físiques sien matemàtiques, i ens assegurem de la dinàmica de Newton, no pot ésser veritat i acceptem la simultaneïtat dels raigs lluminosos i dels opacs, i ens acostem an els fenòmens i ens allunyem de les sensacions, tindrem la relativitat de que dos són = a dos, d'un modo també relatiu.

La massa i les energies no són substància, però si hi ha pau i tenint massa i tenint energies, es té.

$$Y. = f(\varphi)$$

que és tenir el tot i el tot no és res si el res no és tot.

Crec que explicada la teoria d'aquesta manera concisa, clara i sense retòriques, el llegidor s'haurà fet càrrec de la ciència de l'Einstein. Si no és així, que vagi a escoltar-li unes quantes conferències que ja sabrà lo que són conferències.

XARAU

ROMEA

Dissabte s'estrenà l'adaptació que En Millás-Raurell ha fet al català de l'escenificació de la gran obra d'En Dostoiewsky *Els germans Karamazov*.

Caldria molt d'espai per a estudiar detingudament i una per una les figures creades pel novel·lista rus a l'ensem que profunditza fins a les entranyes aquest espectacle de vici i corrupció que ofereix la família Karamazov.

Són tan senceres les figures, tant la del pare com la dels fills, tenen totes elles tanta humanitat, que un hom sent calfred al sapiguer-se traslladat a la realitat.

Els germans Karamazov, és demés una obra valenta, més que valenta terrible, que's posa en front a tot i diu les coses pel seu nom. Aquesta és una qualitat molt apreciable en un teatre com el nostre que no passa res que no porti la fulla.

Si parlem de l'obra teatral en si, és clar que és cosa molt difícil tancar dins del marc escènic figures que necessiten tant d'espai com són *Els germans Karamazov*.

L'INFANT BEN EDUCAT

— Vol seure al meu lloc, senyoreta?

No obstant la escenificació francesa deguda an En Jacques Copeau i Jean Croué és, dins de les dificultats, perfecta. En Millás-Raurell ha seguit en un tot el camí assenyalat pels escenificadors francesos, calguent tan sols fer notar l'acartrament, l'amanerament del llenguatge.

La interpretació molt deficient, no cal anomenar a ningú perquè ningú fou una excepció. Lo que cal assenyalar, és la completa manca de direcció notada en el quart acte. L'ensopiment dels actors arribà al seu grau màxim.

En quant a la presentació descuidada tal com d'un quant temps en aquesta part es vé notant en aquesta casa.

NOVEDADES

Mai cap reaparició havia despertat tant d'interès com la de la formosa tiple Maria Conesa, per tant temps separada de nosaltres.

No feu sinó sortir a l'escena Maria Conesa i ja fou saludada amb una gran ovació, volaren uns coloms com si fossin misatgers de la salutació francament cordial que el públic li retrava i un sens fi d'esplèndits rams de flors la rodejaren, apareguent en mig de tanta flor, de llum i d'entusiasme la figura formosa, simpàtica de Maria Conesa que tornava totes les salutacions amb un gest un xic nerviós, com el seu somriure que era expressiu com les dues perles que dels seus ulls devallaren...

Maria Conesa, gentil amb gràcia tot espiritualitat, feu una «Coralito» de la bonica sarçuela *La niña de los besos*, deliciosa. Tingué que repetir tots els números de música i si gran va ésser el seu èxit com a tiple còmica, més ho fou com a tonadillera.

Resumint, un debut verament afortunat, un gran triomf com no es podia menys d'esperar.

GOYA

En Maquina i l'Ardaviu han portat a l'escena personatges històrics, però més que això lo que han fet els dos poetes en *Rosa de Francia*, és portar a l'escena una anècdota picant i sentimental molt del segle XVIII, i això els ha donat ocasió d'escriure una bella col·lecció de versos graciosos i vius.

Volguer en aquesta obra descobrir la personalitat dels dos poetes fóra cosa del cas. Dient que és digne dels autors de *El Pavo Real* i *Dama de a miña* n'hi ha ben bé prou.

Lu *Rosa de Francia* que és la reina Isabel, trobà adequada protagonista en Carme Oliver Cobena que no podia estar ja més encertada, tal fou la tendresa i frescor que donà a la interpretació. Els demés no passaren de discrets.

La presentació força acceptable.

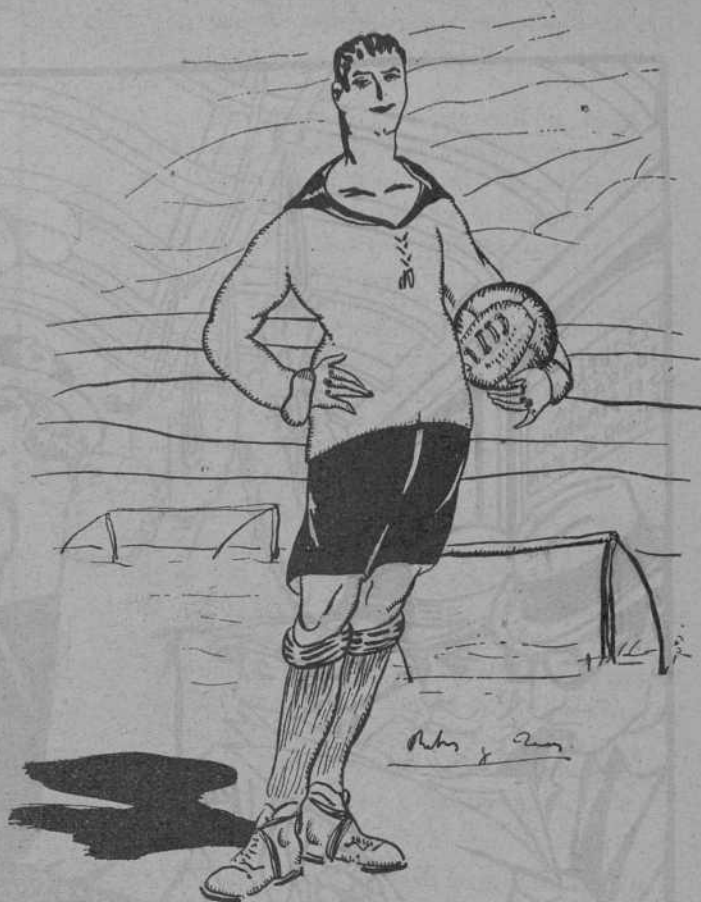
MUSIQUERIES

Orfeo Gracienc.—Seguint la bella tasca que s'ha imposat aquest benemèrit Orfeo, diumenge passat tingué lloc en el teatre «Eldorado» el primer dels concerts matinals.

Estigué dedicat per complet a obres d'autors catalans. Els orfeonistes realitzaren una tasca tan personal com de conjunt realment admirable i per a ells i pel seu director el mestre Balcells, hi hagué grans aplaudiments i mostres d'afecte.

—Diumenge passat a la tarda l'Orfeo de Sans que dirigeix el mestre Normand Joli, visità l'Orfeo Gracienc donant amb aquest motiu un escollit concert compost de les millors cançons populars catalanes.

L'Orfeo de Sans rebé moltes demostracions de simpatia per part dels graciencs.

ELS DOS RIVALS

L'afició a la cossa

Imprevisió

«El qui no ha anat a servir, no sap que és patir». Veritablement, l'adagi és sincer; però no obstant, la vida de quartel és plena de petiteses altament humorístiques i, encara que diuen que les penes són perdurables i les alegries passatgeres, jo puc afirmar que, dels dies passats en el captiveri militar, sols recordo la part còmica per a no mossegar-me els llavis al pensar amb la part dramàtica.

Vareig ésser destinat a la capital de l'Alcàrria. Abans d'anar-hi, i per a sapiguer on tenia d'enterrar els tres anys més bons de la vida, vaig consultar el diccionari Salvat on s'hi llegeix un autògraf d'En Romanones que diu «Guadalajara es la ciudad más bonita de España». Alentat, doncs, per les paraules del polític, me facturaren en un tren especial que al passar per les estacions era rebut amb aquests crits: *Borregos! Bè! Bè!*

Ja hi sóc. Que Guadalajara és la ciutat més bonica d'Espanya? Suposo que això ho devia dir el coix en to de broma, perquè en arribar-hi ja vareig veure que allò era un poblet que vivia dels militars i dels capellans. Quina temporadeta se m'esperava, en aquell antipàtic poble!

Fet i fet, s'estava més bé en el quartel que vagant pels carrers. Allà dintre es reia, amb aquell estol de xicots arrencats d'un recó de muntanya i que ni tan sols havien vist el tren. Un d'ells va pregar-me que escrigués la següent lletra als seus pares:

ELS DOS RIVALS

L'afició a les banyes

«Lo siento por el disgusto que les voy a dar, pero debo decirles que me he muerto y espero me mandarán dinero para el entierro».

S'ha d'haver sigut soldat, per a sapiguer amb quina ànsia s'espera el carter. Un català que pocs dies abans d'ésser llicenciat demanà diners a una tia seva, quan els va rebre, sense ni tan sols acabar de llegir la lletra, ens portà a la cantina per a celebrar la seva propera llibertat. Es gastà els cinc duros que li havien enviat i després acabà de llegir la lletra de la tia que deia:

«Quan vinguis cap a casa, en lloc de venir de dret a la masia, passa pel poble a pagar els cinc duros que dec a la tendera».

Imagineu-vos la cara del pobre xicot, que de resultes d'això determinà quedar-se en el quartel abans de sentir els impropis de la seva tia.

FERRAN C.

FUTBOL

La Federació Catalana, en un moment d'heroicitat, acordà que el diumenge passat es juguessin els dos partits de campionat. Es una decisió que no mereix repulsa, car s'ha de lloar que la lluita

noble a ple camp no fos prostituïda o considerada nula davant del gabinet.

L'Avenç i el Sans són els dos ressagats, els que's disputen un lloc més o menys respectable a la cua del grup A, per a no desconsolar a l'Espanol.

Els espectadors del Barcelona somreien beatíficament primer o severament després al veure l'empat. S'arribà a la mitja part sense cap honor a registrar, car el Sans feu un goal i s'anulà per *off-side* a pesar de que això serví per a estirar la cara dels barcelonins.

Durant la segona En Martínez en regalà un pel Barcelona. La *chance* no durà, car als pocs moments l'Oliveras els tornà la pilota i l'empat seguia. Les cares ja tornaven a esllanguir-se, fins que un mal esperit, encarnat per En Piera, marcà el goal més magistral de la tarda. Quin desbordament d'alegria! La cara dels barcelonins anà arrodonint-se amb el tercer entrat per En Martínez i l'últim per En Piera.

Els fillets de l'Avenç també amargaren l'alegria de l'Europa. Tota la mitja part primera era l'Avenç qui dominava, però amb un domini que feia frenar als súbdits d'En Matas. L'empat els acabà de trasbalsar.

Mercès a la miopia de l'àrbitr pels *off-side* Aramburu, i al prestigiós joc de conjunt dels europeus, la segona part varià molt i l'Europa conquerí quatre goals més.

HOCKEY

Pompèia i Espanyol se les acanaren a cops de crosseja. Els *sticks* tot ho tocaven menys la pilota, i creieu que és de dordre pels cinc jugadors que's retiraren. El Pompeia guanyà per 5 a 0 de quin es distingiren Rierola, Malaret de la davantera i Bellver. En Satrustegui arbitrà bé i enèrgicament, donant el passaport a tots els que s'ho prenién massa fort. Una brigada d'aquests joves amb la crosseja enlaire, fóra un espant pels pobres ciutadans.

REFLI I

NOTES

Carnaval és sempre negre,
mes jo l'he passat alegre,
ara que està tot florit,
però no aquí ni a Madrid
sinó a les vores del Segre.

—Les fonts, rius, canals, rieres,
recs i pous estan ben secs.
Si no plou, pobres pagesos!
—Pagesos i taverners.

—Alguns pares dels de quota,
a quins fills aimats, que estan
allà al Marroc avorrint-se,
preganten de tant en tant
en cartes i telegrams:
—Com us trobeu?—contestant
en telegrams i cartes:
—Tots, per ara, anem *tirant*.

—Te faig avinent Pomada
que edito l'obra *¿Què somos?...*
Tindrà trenta quatre «tomos».
Què't sembla?

—Una gran *tomada*.

AGUILETA

—Carai, i com moren!.. Els uns de la grip i els altres de la Star.

—Per què plora?
—Perquè el seu pare la vol casar amb un mico que ha servit al doctor Voronof.

VAGIN ENTRANT...

Comencin per «La Pinacoteca» on hi canten un duo d'allò més escollit, els joves artistes l'Enric C. Cénac i l'Anton Ollé Pinell, uns nois de bona casa que pinten amb guants de moda, el primer especialment.

Ja me'n recordo ja, d'En Cénac. Es un aficionat als bodegons de luxe que sap donar calitat a les coses que toca i que cada dia ajusta millor els colors; la seva exposició actual és de *natures mortes*, tractades amb molta vivor i posades damunt d'uns fondos ben entesos; sobresurten els quadres titulats *Febrer*, *Tulipes*, i *mimoses* molts bonics, frescos de color i ben armònics.

El seu company Ollé també cerca la natura, però la vol viva i esplendorosa. Ço fa que corri per la costa brava on pot enfocar-la bé: *Sol de matí* i *Sol de tarde a Tossa*, són dues pintures que poden anar soles i *Roures* la nota ferma de la colla; com si diguessim un bon do de pit.

Passin per les «Galeries Laietanes», i es toparan amb dos mestres de l'art del pinzell de marca, En Quimet Mir i En Joanet Llimona.

—Qui és millor, pregunten?

No els ho sabria dir: jo no tinc gaires preferències artístiques ni culinàries, m'agrada el pollastre rostit, la llagosta amb salsa verda i les faves ofegades; eh, quins tres gustos tan diferents? Doncs en pintura em passa una cosa per l'istil; les úniques coses que no em passen són el *cubisme* i el *bunyolisme*.

Altrament En Mir i En Llimona en saben un niu. El primer és el pintor de la força i de la fantasia; aboca les coloraines pel broc gros i sempre amb una traça sorprenent, si bé de vegades no es pot esbrinar el que ha pintat de no posar-hi al peu un rètol que ho digui. En canvi En Llimona té un fer tan natural, tan senzill i tan corrent que els seus quadres i dibuixos no necessiten retolació de cap mena, tothom els enten en guaitar-los només.

En Mir, però, val a dir-ho, aquesta vegada ha tirat cap al cantó realista exposant una colla de teles fermes i maques com *L'aïra*, *El portal* i *Aigües roges*, que són fetes de mà mestra. També ho són *La padrina*, *Enyorament* i *Dolça ciutat*, d'En Llimona, l'artista dels dibuixos al carbó dolços i flonjos com la confitura casolana.

Arribin-se ara al «Camarín», perquè l'Iu Pascual hi té una parada de paisatges aixerrits i lluminosos que porten la seva marca de fàbrica i diuen l'hora en la qual foren executades; ei, en el bon sentit de la paraula!

I vagin-se'n d'un salt a «Càn Parés» on es sentiran enlluernats davant d'un grapat de metres de pintura virolada i atrevida que hi exposa En Peret Segimón.

No el coneixen, veritat? Ja el coneixeran d'ara endavant; es tracta d'un jovecell de divuit anys que fa la seva primera exposició i que porta empena per sis pintors. Es treballador, li agrada dibuixar, sent el

—No os podeis quejar de mi!
La llever que vaig plantar
ja ha retornat a florir!

color i embesteix amb grapa la figura de tamany natural. Me sembla que no se li pot demanar més; millor dit, crec que va massa depressa i tinc por de que caigui i prengui mal.

Ai Segimón, Segimón
si no pares l'embranchida
a la meitat de la vida
ja hauràs dat la volta al món.

C. ARBÓ

El duc d'Almodovar del Valle, ha emprés una campanya contra les substàncies *estupefaccientes*, o sia la morfina i drogues similars que, segons En Ruben Darío

aparten el mal
per tornar al mal
per medi del paradís
artificial.

Si vé a Barcelona, a pesar de les ràzies superficials de la guarda fomentadora del desordre, li indicarem caus i on es pot adquirir el tòxic per quilos.

Demés: volen res més *estupefacciente* que el mateix ministre de Governació?

◇◇

El senyor Raventós, al cap hi deu tenir en contes de cervell, coca de Vilafranca. D'altra manera no es comprèn que l'altre dia, al rebre als periodistes i donà'ls-hi compte de la situació de Barcelona, al dir-los-hi que hi havia un guàrdia civil ferit, afegís: Però això no té importància...

Caram, senyor Raventós, en quin país estem que la vida d'un home no té importància?

◇◇

No li sembla, senyor governador, que és molt estrany el fet de que ningú es presentés a reclamar el cadàver del «Noi del Sucre»? I la família?

Quines coses passen a Barcelona, Mare de Déu!

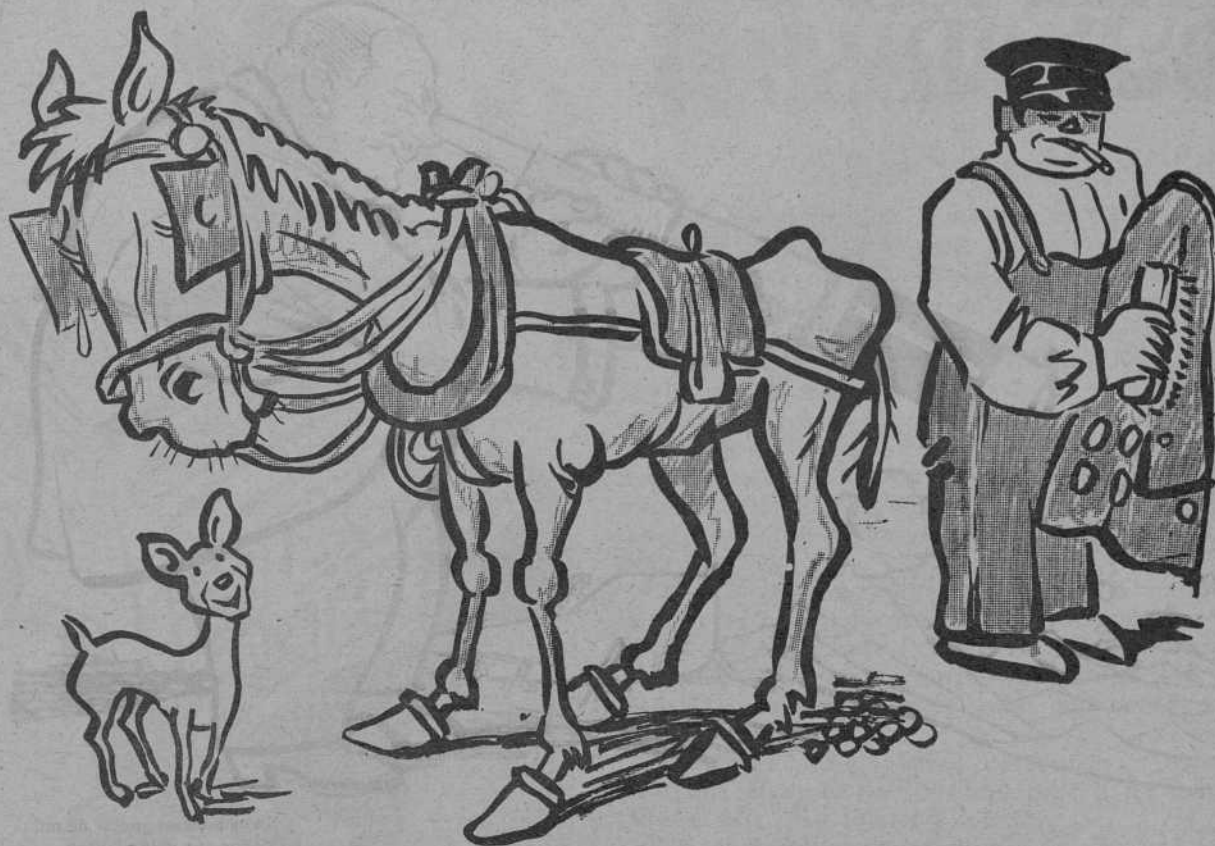
◇◇

El passat dimarts Barcelona sigué una ciutat morta. Ni vehicles, ni teatres, ni cafès gairebé. A la plaça de Catalunya s'hi reuniren uns quants milers d'obriers. La seva actitud, pacífica, era terrible perquè significava que dels seus designis depenia la vida de la ciutat.

I és que sense «Stars» també es pot fer feina.

◇◇

Ja s'acosta l'estiu, el propulsor de la mandra, l'abrandador dels instints, l'arcabot dels poetes carrinçons que's desperten com les cigales.

El cavall al gos.—No hi ha humanitat! L'únic que està gras i llustrós és ell.

Sabem qui ja té segurs dotze premis en metàl·lic anant a mitges amb el jurat «descalificador».

La terra catalana s'esquerda de tanta sequedat. Els que la coneixen vaticinen mal temps i no veuen altra terra de promissió que la de fora menys ingrates i mancades de braços com la Venus de Milo.

La naturalesa amb les seves rebequeries ens nega l'existència de Déu, car no es pot concebir que els terrossos siguin maons i en el Nord de França les inundacions no paren de fer estralls.

Una revista científica francesa contesta a un taverner de Girona donant-li diferents receptes per a fer un líquit que sembli vi. La barra d'aquest falsificador ja traspasa els límits de la prudència.

Abans ens consolava el pensar que l'aigua que s'hi tirava no podia fer mal, però això dels polvets i de les gotetes, ja ens fa recelar més.

En Manuel Ribé, l'home més xarment de la casa de la Vila, ha sigut anomenat pel rei *gentil-hombre de entrada*.

Vaja una *sortida*!

En Ribé que de perfil
ja era l'home més gentil,
s'ho haurà pres com una broma
el que el fessin *gentil-home*!

Han sigut solemniament inaugurats els edificis de l'«Escola Baixeres» i l'«Escola de la Farigola», aquesta a Vallcarca, les dues primeres graduades de l'Ajuntament que tenen cara i ulls.

La premsa diària ha tingut ocasió de bombejar a una pila de gent amb motiu de les dites inauguracions.

Nosaltres, no tenim més que un petit comentari a fer. Ja era hora!

Ràdium: Si Einstein es digués Enestein com vostè diu, podria passar, però ara ni amb rodes.—Rafel Massip: Faci's càrrec de que és força innocent. No vol dir que no estigui bé, però una altra cosa faria més per casa. Treballi poc a poc procurant desfer-se d'aquells, diguem-ne vicis, propis en tot novell. Resten claretat al pensament i malmeten la forma. I per a acabar, faci coses curtes.—E. Plana: No interessa.—Diògenes: Vostè està en lo cert. Enviï de nou si li plau, però molt curt.—F. Sitjes Padrosa: El treball de vostè és sentit, hi ha coses que estan força bé, però es repeteix no és prou clar. Sintetitzi, dongui una ràpida impressió del seu sentiment i procurarem complaure'l.

Llibreria Espanyola de Antoni López • • Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELÈFONO A. 4115

Enciclopedia **ESPASA**

Van publicados 48 tomos

Al contado: Pesetas 1.528

:-:

:-:

A plazos 1.692

SENOS

por *RAMÓN GÓMEZ DE LA SERNA*

Un tomo:

Pesetas 4

ALGO

Colección de poesías de
JOAQUÍN M. BARRINA

Un tomo:

Pesetas 6

EL FASCISMO

Por *PEDRO GORGOLINI*

:-:

:-:

Prólogo de *BENITO MUSSOLINI*

Un tomo:

Pesetas 5

NUEVA EDICIÓN

Historia de un corazón

Novela de

EMILIO CASTELAR

RICARDO

2.ª parte de

Historia de un corazón de

EMILIO CASTELAR

Los dos tomos:

Pesetas 10

Demà dissabte

La Campana de Gràcia

Publicarà una interessantíssima informació gràfica del assassinat d'En

SALVADOR SEGUÍ (Noi del Sí cre)

Fotografies i apunts del natural per **Ricard Opisso**

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

PER SANT JOSEP... MATONS

D'aquests en tenim tot l'any, gràcies a Déu!